

Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer
t.a.v. dhr. M. Esmeijer, Griffier
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Per e-mail:
cie.szw@tweedekamer.nl

Utrecht, 15 februari 2018

Ref.nr: 025.2018/HZ-KS
Betreft: informatie n.a.v. rondetafelgesprek Schulden

Geachte heer Esmeijer,

Op 12 februari jl. heeft de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer een rondetafelgesprek over het onderwerp schulden georganiseerd. Marco Florijn heeft namens de NVVK aan het rondetafelgesprek deelgenomen. Naar aanleiding van het rondetafelgesprek is er behoefte ontstaan bij de leden van de Commissie om over een aantal onderwerpen die de revue zijn gepasseerd nader te worden geïnformeerd. Onderstaand stellen wij de gevraagde informatie ter beschikking over de thema's:

1. schuldhulpverlening aan ondernemers,
2. de meewerkplicht voor schuldeisers,
3. de toegang tot de wettelijke schuldsanering door de private schuldhulpverleners aangesloten bij de NVVK (artikel 48 Wck).

Vooraf, de heer Florijn heeft tijdens het rondetafelgesprek onze wens geuit om de schuldenproblematiek structureel te benaderen. De inzet op schulden en schuldhulpverlening zou op een langere termijn moeten plaatsvinden, zodanig dat complexe vraagstukken waarbij vele partijen betrokken zijn, blijvend de aandacht krijgen. Dit over een termijn die deze kabinetsperiode overstijgt.

Wij streven ernaar schulden en schuldhulpverlening op de politieke en bestuurlijke agenda te verankeren en naar een "schuldenagenda" te vertalen. Het rondetafelgesprek was een mooie start en wij zullen ook in de toekomst uw steun nodig hebben.

Schuldhulpverlening aan ondernemers

Een groeiende groep werkenden in Nederland is zelfstandige of heeft een klein eigen bedrijf met enkele medewerkers in dienst. De groep zelfstandigen (met of zonder personeel) is door het CBS berekend op bijna 16% van de totale beroepsbevolking.

Ook ondernemers hebben schulden. Hun schulden zijn vaak aanzienlijk hoger dan de schulden van particulieren. Ter illustratie: de gemiddelde schuld van ondernemers die zich bij leden van de NVVK melden ligt boven de € 100.000, de gemiddelde schuld van andere doelgroepen die onze leden helpen ligt op € 40.000. De hogere schuld is vooral te herleiden naar investeringen die ten behoeve van het bedrijf zijn gepleegd.

Veel kleine ondernemingen zijn, ondanks de schulden, levensvatbaar en in potentie rendabel. De ontstane schulden bij ondernemers kunnen met professionele hulpverlening worden weggewerkt. Dat is goed voor de ondernemers in kwestie en breder ook voor de werkgelegenheid in de regio.

Helaas worden NVVK-leden die schuldhulpverlening aan ondernemers bieden met problemen geconfronteerd, die niet aan de orde zijn bij de schuldhulpverlening aan particulieren. Een groot probleem is dat ondernemers de toegang tot de gemeentelijke schuldhulpverlening nog te vaak wordt ontzegd. Veel ondernemers met schulden kunnen niet worden geholpen omdat ze aan de poort worden geweigerd. Slechts zo'n 6% van de schuldenaren die een traject doorlopen bij een NVVK-lid is ondernemer.

Duidelijk is dat het ondernemerschap op zichzelf geen weigeringsgrond mag zijn voor toegang tot de gemeentelijke schuldhulpverlening. Desondanks komt het nog steeds te veel voor¹. Het zou de kleine ondernemers in kwestie en de gespecialiseerde schuldhulpverleners enorm helpen als er een duidelijk politiek signaal zou worden uitgedragen die gemeenten naar hun toegangsbeleid kunnen vertalen.

Meewerkplicht

Er is een breed gedragen wens van alle betrokkenen om het proces van de schuldhulpverlening te versnellen. Ook het kabinet kondigt in paragraaf 2 van het regeerakkoord aan "mensen met schulden effectiever te willen helpen" en "tot een verbeterd schuldhulpverleningstraject te willen komen".

In de praktijk is de schuldhulpverlening slechts zo snel en effectief als dat de langzaamste schakel in het proces is. Het proces dat leidt tot oplossing van een schuld bestaat grofweg uit vier stappen: stabiliseren inkomen en uitgaven – inventariseren schuld – bemiddelen en maken van afspraken - beheren van de afspraken.

Binnen dit proces zijn het vaak (onwelwillende) schuldeisers die het maken van afspraken over het aflossen van een schuld onnodig vertragen en al bij het stabiliseren of inventariseren een snelle oplossing frustreren. Schuldeisers reageren dan niet op informatieverzoeken van de schuldhulpverlening of gaan zonder overtuigende reden niet akkoord met een oplossingsvoorstel. Schuldhulpverlenende organisaties moeten dan vaak om een dwangakkoord vragen bij een rechtbank waar aanzienlijke kosten voor de samenleving aan verbonden zijn. Door de houding van onwelwillende schuldeisers verergert de schuldenproblematiek, maar worden tevens die schuldeisers benadeeld die wel aan een oplossing meewerken. Het gevolg is ook dat de wenselijke termijnen² voor het maken van afspraken te vaak niet worden gehaald. NVVK-leden worden bijvoorbeeld geacht de stabilisering binnen 4 maanden te hebben voltooid.

De NVVK pleit voor een meewerkplicht voor schuldeisers om de effectiviteit van schuldhulpverleningstrajecten te kunnen garanderen. De meewerkplicht bestaat uit twee delen:

1. akkoord bij gekwalificeerde meerderheid: zodra een gekwalificeerde meerderheid instemt met een oplossingsvoorstel, wordt het voorstel ook van toepassing op alle andere schuldeisers,
2. verplichte reactietermijn: schuldeisers worden dan geacht de noodzakelijke informatie, bijvoorbeeld over de hoogte van een schuld, binnen een vaste termijn aan te leveren bij de schuldhulpverlening.

Met deze beide maatregelen zou de schuldhulpverlening meer mensen, sneller kunnen helpen. In de Schuldeiserscoalitie, waar grote schuldeisers bijeen komen, is hiervoor draagvlak. Wij hopen op uw steun zodat we samen met het ministerie concrete stappen kunnen nemen.

¹ <https://www.inspectieszw.nl/publicaties/rapporten/2016/12/19/toegankelijkheid-voor-schuldhulpverlening>

² De wenselijke termijnen van de schuldhulpverlening worden beschreven in onze interne regelgeving. In de Gedragscodes en Modules (<https://www.nvvk.eu/gedragscodes-en-modules>) van de NVVK wordt o.a. bepaald dat stabilisatie van inkomsten en uitgaven 4 maanden kan duren en dat een inventarisatie van de schuld/maken van afspraken met schuldeisers 120 dagen in beslag kan nemen. Deze termijnen worden ook door de schuldeisers aangehouden.

Toegang Wsnp private schuldhulpverleners (artikel 48 Wck)

Private schuldhulpverleners aangesloten bij de NVVK kunnen de minnelijke schuldhulpverlening uitvoeren en worden door gemeenten daartoe in opdracht genomen en gemandateerd. Mocht de minnelijke schuldhulpverlening geen soelaas bieden, kunnen schuldenaren zich nog wenden tot de zogenaamde Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen). Aan de Wsnp gaat verplicht een traject in de minnelijke schuldhulpverlening vooraf, een rechtbank besluit over toelating tot de Wsnp waar vervolgens sprake is van financiële bewindvoering. De minnelijke schuldhulpverlening wordt geacht de schuldenaar bij het proces naar de rechtbank toe te begeleiden.

Helaas geven verschillende rechtbanken recentelijk een zeer letterlijke interpretatie aan artikel 48 van de Wet op het Consumentenkrediet (Wck). In dit artikel worden de partijen genoemd die bevoegd zijn tegen betaling een traject in de minnelijke schuldbemiddeling uit te voeren. Dit is dus het traject dat aan de Wsnp vooraf gaat. Daarin worden de private schuldhulpverlenende organisaties (nog) niet genoemd. Voor enkele rechtbanken vormt dit aanleiding om formele aanvragen tot de Wsnp niet ontvankelijk te verklaren als deze door een private schuldhulpverlenende organisatie wordt ingebracht. Dit heeft voor alle betrokkenen zeer negatieve gevolgen. Er ontstaan aanzienlijke extra uitvoeringskosten voor schuldhulpverleners en gemeenten en de schuldenaren kunnen geen gebruik maken van hun recht op een traject binnen de Wsnp. In november hebben wij minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat over dit thema reeds een brandbrief gestuurd: <http://bit.ly/brandbriefEZ>.

Wij hebben verschillende pogingen ondernomen om te bevorderen dat deze problematiek snel wordt verholpen. Helaas nog zonder succes. Wij begrepen dat door het verantwoordelijk ministerie een regulier wettelijk traject wordt geambieerd dat nog 1,5 jaar kan duren. Dit is voor de NVVK een onaanvaardbaar lange termijn aangezien er sprake is van schrijnende schuldsituaties. De NVVK is geen tegenstander van een wettelijke inbedding en wij begrepen dat alle betrokken ministeries de noodzaak erkennen dat ook private schuldhulpverlenende organisaties een Wsnp aanvraag bij een rechtbank kunnen indienen. Wij willen vooruitlopend op een wettelijke inbedding pleiten voor een snelle noodoplossing. De minister heeft hiertoe de bevoegdheid op grond van artikel 48 lid 2 Wck.

Zoals in de inleiding gemeld, zijn wij verheugd met de lange termijn aanpak die u voorstaat. Het toeslagensysteem is typisch een onderwerp dat iedereen als problematisch erkent, maar zo omvangrijk is, dat dit meer dan één kabinetsperiode zal beslaan. Hopelijk zet u hierin de eerste stap: inventariseren en analyseren, om vervolgens oplossingen te formuleren. Wij zijn graag uw partner naar een (problematisch) schuldenvrij Nederland!

Met vriendelijke groet,

Marco Florijn
Voorzitter NVVK